

Alap Hírlevél Vető

2019. június ■ 2. évfolyam 11. szám

Baptista Egyházi Szociális Módszertani Központ

Igei gondolatok

02

Figyelő

03

A felépülés sarokkövei - Zsuzsa

04

Vegyes csoportfoglalkozás
- jó gyakorlat

06

Hárman az idők
szolgálatában

10

A Church without the Disabled Is A DISABLED CHURCH

by Paul Tautges

„MINDEGYIKÜNK A FELEBARÁTJÁNAK KEDVEZZEN!”
(Róma 15,2)

Még kezdő lelkipásztorként ütköztem bele egy jeles hittudós meghökkentő kijelentésébe: „Az a gyülekezet, amelyben nincsenek fogyatékosak, fogyatékos”. Először és sokáig berzenkedtem e mondás ellen, mert úgy véltem, feladatom a rám bízott gyülekezet mintaszerű néppé formálása (vö. 2Kor 11,2), ezt pedig csak minden tekintetben kivételes adottságú hívőkkel valósíthatom meg. Aztán többször újragondoltam a különös állítást, mígnem fölfedeztem annak gyökerét az alapigében. Megadtam magam. Továbbra sem mondtam le a mind tökéletesebb gyülekezet megvalósításáról. Csakhogy ettől kezdve pásztori törekvésem elsődleges célja már nem az emberek által megcsodálható élcsapat létrehozása volt, hanem a jó Atya gyönyörködését kiváltó, oltalmazó, segítő, be- és elfogadó, szeretetet sugárzó, egyszóval otthont adó menedék kialakítása.

Azóta sem találtam jobb megoldást. Az évek során meggyőződtem arról, hogy a menedék-, az otthon-gyülekezet nemcsak a benne élők számára nagy ajándék, hanem a lélekmentés szempontjából is érték. Mi sem bizonyítja ezt jobban annál, mint amikor egy-egy tagfelvétel során valaki a megtérését elindító elsődleges hatást így fogalmazza meg: „Ahogy beléptem az imaházba, mindjárt megfogott az a szeretet, ahogy velem, a betévedő idegennel törődtek”.

Természetesen a gyülekezet szeretetben való növekedése nem teszi feleslegessé az istentiszteletet vonzó és szép rendbe foglaló igényességet. Ezért ügyelnünk kell arra, hogy a különféle szolgálatokban forgolódnó hívők mindenben megfeleljenek a soha el nem évülő bibliai mértéknek: „Megtette, ami tőle telt” (Mk 14,18).

Az viszont folyamatosan és minden tag által végzendő feladatunk, hogy az éppen erősebb karolja föl mindig a gyöngébbet; aki valamiben jártasabb, segítse az abban járatlant. Mindez gyöngéd szeretettel történjék, nem lehengető fölényrel, testvérem javát, épülését keresve. Ha ez olykor nehezünkre esne, merítsünk erőt az okulásunkra megírt Szentírásból, megértve belőle, hogy Isten egyszülött Fia: „Krisztus sem magának kedvezett”.

Győri Kornél

Figyelő

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2019. május 29-én közzétette a fogyatékkal élő személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló 2019-2036. évekre vonatkozó hosszú távú koncepciót.

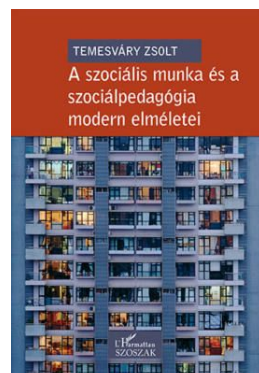
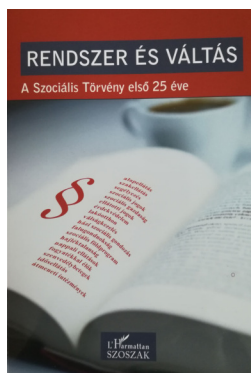
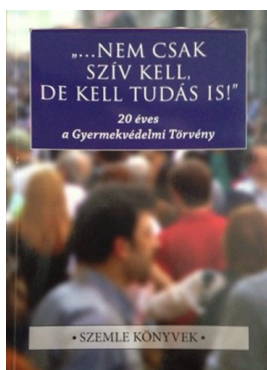
§

A Magyar Közlöny 2019. évi 89. számában (2019. május 27.) megjelent a Kormány 1295/2019. (V. 27.) Korm. határozata a fogyatékkal élő személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló 2019–2036. évekre vonatkozó hosszú távú koncepcióról.

§

A Magyar Közlöny 2019. évi 89. számában (2019. május 27.) megjelent a Kormány 123/2019. (V. 27.) Korm. rendelete az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok állami támogatásáról szóló 489/2013. (XII. 18.) Korm. rendelet módosításáról.

Az alábbi könyvek kaphatók a módszertani központban a Benczúr utcában és a módszertan részvételével zajló szakmai rendezvényeken, csak személyesen, készpénzért

Impresszum

Kiadja: Baptista Egyházi Szociális Módszertani Központ

Felelős kiadó: Serafin József

Szerkesztő: Szirtes-Tankó Tünde

Szerkesztőség címe: 1068 Budapest, Benczúr u. 31.

E-mail: szirtes-tanko.tunde@baptist.hu

Fenntartjuk magunknak a rövidítés és az átszerkesztés jogát az eredeti szerzői szándék változatlanul hagyásával.

Megjelenik kéthetente.

Természetes módon küldjük a baptista szolgáltatók e-mail címekre és mindenkin, aki a fenti e-mail címen regisztrál a címlistára. Kérjük a vezetőket, hogy intézményükben tegyék elérhetővé hírlevelünket a szakmai dolgozók számára is.

A felépülés sarokkövei

Boldogkerti felépüléstörténetek – Zsuzsa

Zsuzsa sok-sok évvel ezelőtt, 31 évesen került alkohol dependencia, evészavarok, és számos öngyilkossági kísérlet miatt egy nagy, kastélyszerű intézménybe, ami szenvedélybetegeket hivatott gyógyítani. Mivel meghaltak a szülei, testvérei nem voltak, és életviteléből fakadóan nem tudott önmagáról gondoskodni, hivatásos gyámság alá helyezték, a különböző diagnózisaival pedig legalizálták az alkohol fogyasztását immár rendezett keretek között. Az akkori intézmények külön kis államként működtek, ahol lehetett munkát vállalni, férjhez menni, házaseletet élni, de legfőképpen inni. Az evészavar, ami számára önmaga hánytatását jelentette és az öngyilkossági kísérletek nem szűntek meg, csak gyakoriságuk csökkent mikor hozzáment szintén alkoholista férjéhez, akitől mérhetetlen elfogadást és szeretetet kapott. Cserébe viszont együtt ittak tovább. Miután a férje meghalt alkoholizmusának a következményeként, Zsuzsának is el kellett költöznie az intézményből, így egy sor szenvedélybetegeket ellátó intézmény következett számára, melyekben tovább ivott, immár titokban. Ez a rejtőzködés, titkolózás, mindenkinben ellenséget kereső, és manipuláló magatartás elmagányosították Zsuzsát, hiába élt különböző közösségekben. Önmaga elől nem volt hova menekülnie. Csak ha ivott, enyhült egy kicsit a szorongása.

A boldogkerti támogatott lakhatás női házába, dacosan, megkeseredve, titkokkal teli múlttal és jelennel jelentkezett utolsó lehetőségként a hajléktalanság elől. Nagyon könnyen alkalmazkodott és integrálódott a keretekhez, hisz évek óta járta ezeket az intézményeket. A felszínen. Legbelül viszont azzal szembesült, hogy itt nem működnek azok a magatartásformák, amik eddig a túlélését segítették. A közösség is szembesítette, visszatükrözte viselkedését. Az absztinencia megtartásában is a nehezebb utat választotta, kórházi méregtelenítés nélkül, egyik napról a másikra hagyta abba az italt. Az ambivalenciák megélése, amit ön maga működéséről megtapasztalt, dühkitörésekhez és számos konfliktushoz vezettek lakótársaival. Ebben a sérülékeny időszakban érkezett el számára is a mélypont, mikor szembesült azzal, hogy nincs más választása, el kell kezdenie józanodni a gondolkodásában is. Mert az eddigi tapasztalatai, megoldásai most nem működnek. A józanodásában nagyon lassan és keserves szembesülések által értette csak meg, hogy függőség betegsége irányítja magatartását, nem selejt és nem rossz ember ő, nem egyenlő azzal a nővel, akit megvertek, megaláztak nagyon sokszor. Lassan elmúlt a sóvárgása, megtanulta felismerni és kimondani az érzéseit, nagyon lassan elkezdte önmagát figyelni, tanulni és nem másokra reagálni. Kimondta azokat a fájdalmas történeteket, amiket agya leghátsó traktusába üzött, csak, hogy ne kelljen fájni, ne kelljen felismernie, hogy ebben az is benne volt, hogy ittam. Ebben a szépséges ám lassú folyamat 8. hónapjában elérkezett az az időpont, amikor is felmerült a kérdés, hogy tulajdonképpen miért is van ő gyámság alatt. A szociális gondoskodásnak ez a bürokratikus és kötelező erejű eszköze, könnyen megkapható ám nagyon nehezen megváltoztatható állapotot eredményez egy ember életében. Az összes addigi orvosi anamnézist, diagnózist elolvassák a különböző szakértők, elmeorvosok és ahelyett, hogy megismernék a vizsgált személyt, a papírokból vonnak le következtetéseket. Zsuzsa kérésére belevágtunk. A szakértők a papírforma alapján megírták a hivatalos szakvéleményüket. 30 év önpusztítás, alkoholizmus állt szemben 8 hónap törekeny józansággal. A végső tárgyaláson a bíró a személyes meghallgatáson beidézte Zsuzsát, és engem, mint segítőjét. Majd döntött. A szakértői vélemények ellenében. 30 év után a józanság szabadságának ünnepe volt ez számunkra. Zsuzsa azóta is a házban él, szabadon.....

Tőkés Tibor és Marton Krisztina

Baptista jó gyakorlatok

A Magyarországi Baptista Egyház a Baptista Szeretetszolgálat EJSZ-szel közös konzorciumban sikerrel pályázott az EFOP 1.9.8 Egyházi és civil szervezetek közfeladat ellátásának támogatása című pályázaton. Ennek keretében, az egyéni intézményi tudás kialakítása érdekében, vállaltuk egy saját baptista jó gyakorlat-tár létrehozását, összegyűjtését. Az elkészült jó gyakorlatokból a közeljövőben születni fog egy elektronikus kiadvány, és az írások olvashatók lesznek egy erre létrehozott egyedi honlapon is. Azért, hogy a jó gyakorlatok minél hatékonyabban eljussanak más intézmények szakembereihez is, előmozdítva a kölcsönös tanulást és tapasztalatszerzést, hírlevelünkben is elindítunk egy sorozatot, amiben alkalmanként bemutatunk egyet-egyet ezek közül.

Az alábbiakban a Baptista Szeretetszolgálat Szeretetotthonában alkalmazott egyik jó gyakorlatot adjuk közre.

Vegyes csoportfoglalkozás

Feldné Tóth Rózsa

A részlegünkön 80 fő ellátott él életvitelszerűen, ebből 40 fő fokozott felügyelettel bíró demens részlegen él. A demencia-részlegen élők 70%-a középsúlyos, vagy súlyos demenciában szenved. A vegyes csoportfoglalkozást 10 éve kezdtük el a részlegen. Az elmúlt években két helyiség állt rendelkezésünkre, ahol azonos időben kis csoportos foglalkozásokat tartottunk. A tapasztalataink és az ellátottak kérésére azonban megváltoztattuk a foglalkozások menetét és összetételét.

Részlegünkön a terápiás munkatársak, az ápolók-gondozók valamint a részlegvezető közötti együttműködés segíti a megfelelő hatékonyságú foglalkoztatást. Célunk az ellátottak képességei és szükségletei figyelembevétele szerinti foglalkoztatás. Tájékozódás a csoportfoglalkozáson résztvevők állapotáról, a demencia, mint betegség ismertetése a csoporttagokkal. Figyelni kell a differenciált bánásmódra. Módszerként alkalmazható a kibeszéltetés, magyarázat, cselekedtetés, sok dicséret, ösztönzés, gyakoroltatás, segítő szándékú hibajavítás, értékelés, megfelelő kommunikáció (egyszerű érthető mondatokat használunk), szemkontaktus.

A csoportfoglalkozáskor fontos, hogy a csoporttagokat előzetesen megismerjük, és hogy az alkalmakhoz biztosítsuk a megfelelő környezetet (azonos időpont, meghatározott zárt helyszín, a résztvevők körbeültetése). Fontos az egyéni szükségletek felmérése, hogy a biztonságérzet, identitástudat, autonómia, önbecsülés és a közösséghez tartozás érzése megvalósuljon. Fontos a foglalkozás felépítése. Ismereteket adjon, emlékekre épülő, szórakoztató, felüdítő legyen számukra.

A foglalkozásokat nehezítheti:

- ☐ a demencia szintje
- ☐ a csökkent vagy hiányzó motiváció
- ☐ labilis hangulat
- ☐ agitáltság
- ☐ érzékszervi depriváció
- ☐ nagyothallás
- ☐ gyenge látás
- ☐ gyakran előfordulhat hirtelen megjelenő mentális vagy fizikai állapotromlás.

A felmerülő nehézségek egyes foglalkozás esetén

- ☐ az átlagos ellátású lakók nem megfelelő toleranciája
- ☐ ismeretek hiánya (a demencia mint betegség)
- ☐ nem megfelelő empátia egymás iránt
- ☐ nem megfelelő tisztelet a demensek iránt
- ☐ nem megfelelő motiváció.

A Vegyes csoportfoglalkozást a fokozott felügyelettel bíró demens részlegben található foglalkoztató helyiségben, minden hétköznap 10-11 óráig tartjuk. A foglalkozást ketten irányítjuk. A csoportlétszám naponta 20-22 fő.

A foglalkozáson alkalmazott tevékenységek mindig igazodnak az ellátottak képességeihez, szükségleteihez, igényeihez, amelyeket napi és aktuális témakörökkel színezzük. Az ellátottak szempontjából fontos a megfelelő kommunikáció. Egyszerű mondatokat használunk, könnyebben megértenek bennünket.

A foglalkozás menete

1. Mindenki helyet foglal, köszöntjük az ellátottakat, megkérdezzük volt-e problémájuk azóta, hogy nem találkoztunk. Elmondjuk a foglalkozás menetét, témaköreit.
2. Orientációs gyakorlatok következnek (milyen évet írunk, milyen hónap van, hányadika van, milyen évszak van, hol vagyunk, stb.)
3. Ezután a közkedvelt ülőtorna következik. Időtartam 10-15 perc.

Lényege, hogy a megszokott mozdulatokat könnyen megjegyzik az ellátottak és a demens betegek is tornáznak, nézik társaikat és utánozzák őket.

A karok, a vállak a nyak kimoztatása fej fordítása jobbra, középre, balra, karok emelése váltakozva jobb-bal. Karok előre nyújtása, kézfej ökölbe szorítása, csuklókörzés, majd lazítás, törzs jobbra-balra fordítása, két láb megemelése, lábfej körzés, lábakat visszahelyezzük a jobb lábat emeljük a térdet hajlítjuk majd visszarakjuk a talajra, bal láb ugyanez a mozdulatsor.

Következő: a talpunk a talajon van - lábujjhegy, sarok (többször ismétlünk), oldalt, majd befelé. Befejezésként légzőgyakorlat a karok mozgatásával. Labdajáték következik ezután, a kézbe dobott labdát vissza kell dobniuk, a labda nem eshet le.

A vegyes csoportfoglalkozás növeli az összetartozás érzését, a toleranciát, és feleleveníti a másokról való gondoskodást és az emlékeket

A foglalkozások során a demens ellátottak mentális állapota javul, mivel elfogadó közösségben van.

4. Folyadékpótlás (nagyon fontos az időseknek). Közben megbeszéljük az ellátottakkal a folyadékpótlás jelentőségét (miért kell inniuk).
5. Napi aktualitások. Intézményi és a város hírei, eseményei. Egy-egy időseket érintő téma kiragadása.
6. Jeles napok, hagyományok, szokások. (1956. forradalom, visszaemlékezés a régmúlt eseményeire). Őszi munkálatok. Fontos, minden résztvevőt meghallgatni!
7. Szójátékok, találós kérdések, közmondások egyénre szabottan (be kell fejezni a mondatot mindenkinek).
8. Néhány vicc felolvasása (vagy közös énekkel zárunk).
9. Megdicsérjük a résztvevőket, úgy válunk el, hogy holnap ugyanígy ugyanitt találkozunk! A foglalkozást nem mindig sikerül pontosan egy óra elteltével lezárni, mindig a témától és az érdeklődéstől függ, de mi rugalmasak vagyunk.

A vegyes csoportfoglalkozás bármelyik bentlakásos intézményben alkalmazható. De a foglalkozások sikeréhez felkészültségre, az ellátottak és az életútjuk ismeretére, a bizalmuk megszerzésére, a demenciával kapcsolatos tudásra feltétlen szükség van.

A photograph of an elderly person using a metal walker, walking down a hallway. The hallway has wooden floors, white walls, and handrails. A small framed picture is on the wall in the background.

Hárman az idősek szolgálatában

Fekete Péterné

2019 áprilisában testvéremmel együtt részt vettünk a „Keresztény házban dolgozom” képzésen Balatonalmádiban. Ezen az alkalmon szóba került, hogy családjunk 3 nőtagja is, nevezetesen édesanyám, nővérem és én, több évtizede dolgozunk az MBE Emmaus Idősek Otthonában. Történetünket hallgatva Serafin testvér azzal fordult hozzám, hogy írjak arról, hogy hogyan kerültünk mindannyian a segítő munka területére. Történt pedig, hogy annak idején a Hajdúböszörményi Baptista Gyülekezetben a lelkipásztor Patkás Gábor testvér volt. Egy napon a felesége, aki aktív gyülekezeti életet élt, a következőképpen fordult édesanyámhoz: „Kató neked a menházba kell menni dolgozni!” Ennek hatására édesanyám, aki akkor 17 éves volt, elkezdett dolgozni az akkori menházban, mint szakács. Később férjhez ment, és pár évre elhagyta az intézményt, de 1977-ben visszatért. Abban az időben az ország gyülekezetei tartották fenn a menházat. Édesanyám a konyhát vezette, ami sokkal egyszerűbb, szerényebb körülmények között működött, mint most. Az idénynek megfelelően adományba kapott zöldségekből, gyümölcsökből, húsokból kellett a legjobbat kihozni. Lehet, hogy nem volt meg a napi szénhidrát, rost, illetve lehet, hogy túllépte a zsír és a só mennyisége a mai előírásokat, de az intézmény lakói soha nem éheztek. Munkáját lelkiismeretesen, tisztességesen végezte, majd 15 év szolgálat után nyugdíjba vonult. Ám ez nem jelentette itteni munkálkodásának a végét. Ma is ápolja a kapcsolatot az idősekkel, dolgozókkal, ugyanúgy jelen van ünnepi alkalmainkon, szalonasütésen, családi napon, vagy csak úgy betoppan egy hétköznapi délután. Mai napig, életének 82. évében is otthonának érzi ezt a közösséget.

Édesanyám hatására, 1986-ban a nővérem, Otília is a szeretetházban kezdett dolgozni, mint ápoló. Lelkiismeretes munkáját a mai napig végzi, 34 év szolgálati idő van mögötte. Szelídlelkűsége, odafigyelő kedvessége miatt mind időseink mind munkatársaink szeretik. Ezt a szeretetet érezve szokta mondogatni, hogy ez a hely a második, ha nem az első otthona. Az idős emberek iránti szeretetét mi sem bizonyítja jobban, hogy nyugdíjba vonulása után is szívesen maradt.

Jómagam édesanyám nyugdíjazása után 1992-ben, szintén szakácsként álltam munkába. Ebben az is közrejátszott, hogy gyerekkoromban sok időt töltöttem a szeretetházban: mint egy dolgozó gyermeke, és mint a gyülekezet ifjúságának tagja - mintegy belenőttem az intézmény életébe. A szakácsok dolga most sem könnyebb, mint édesanyám idejében. Akkor a szegénységgel kellett küzdeni, a jelenben pedig a törvényi előírásoknak kell maximálisan megfelelni. Konyhai munkám során nemcsak az edényekkel, élelmiszerekkel vagyok kapcsolatban, hanem a lakók mindennapi életében is szervesen részt veszek. Látom barátságok szövődését, vívódásokat, tanácsot kérnek tőlem vagy imádkozunk egymásért, várjuk egymást „haza”, szabadságról, kórházból, mint egy családi közösség. Nagyon szeretem a munkámat, az idős embereket és örülök, hogy egyházi intézményben dolgozhatok, mivel a mindennapjaimat, illetve mindennapjainkat Isten gondviselő kegyelme irányítja.

Lelki ellenálló képesség fejlesztése – Hogyan előzzük meg a kiégést, és csökkentjük a stresszt?

Időpont: 2019. június 5., szerda, 15:30–19:30

Tréner és könyvszerző: Paul Ch. Donders (angol nyelven, magyar nyelvű szinkrontolmácsolással)

Helyszín: Aranytíz Kultúrház, Tolnay Terem (1051 Budapest, Arany János utca 10.)

A világ legsikeresebb vezetői közül sokan a változások közepette is kiegyensúlyozott életet tudnak élni. Valahogy a sorra elért csúcsteljesítmények mellett is képesek megélni azt az ideálisabb életet a mindennapokban, amit a többség nem. Feltárják és használják azokat a belső erőforrásaikat, amelyekből erőt tudnak meríteni, hogy életüket ne a stressz, hanem a sikereik és a szenvedélyük határozzák meg. Ezzel szemben évről évre növekvő mértékben, mára a vállalatok munkatársainak több mint tizedét érinti a kiégés. Ráadásul a többség teljesítménye, lelki stabilitása hosszú távon sem áll helyre. A kiégés tehát drasztikus teljesítménycsökkenést és életminőségromlást jelent egyéni és vállalati szinten egyaránt.

A szeminárium célja, hogy a résztvevők képesek legyenek a folyamatosan változó elvárásokhoz, az állandó készenléthez úgy alkalmazkodni, hogy proaktívak és lelkileg fittek tudjanak maradni, hogy elérhessék azt az ideálisabb életet, amire születtek.